

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Televíziós műsor alapját képező szinopszis szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT-32/10

A Fővárosi Bíróság megkeresése

A Megkereső által feltett kérdés:

1. A keresetlevél mellékletét képező, a felperesek által is szinopszisznak nevezett irat tekinthető-e olyan, műsorkészítés alapjául szolgáló váznak, amely alapján, és annak egyes részei további kibontásával egy televíziós műsor megvalósítható további alkotómunka hozzáadása nélkül is?
2. Ha a felperesek által készített szinopszis önmagában már alapul szolgálhat egy önálló televíziós műsor elkészítéséhez, tekinthető-e olyan egyéni, eredeti jellegű alkotásnak, amely szerzői jogi védelem alatt áll?
3. Ha az előző két kérdésre a szakértő Testület válasza az, hogy tekinthető egyéni, eredeti jellegű alkotásnak a műsorvázlat, amelynek a részletesebb kibontása a produkció készítése során is elegendő, állapítsa meg a szakértő, hogy a DVD lemezekre is rögzített, az alperes által sugárzott „Csináljuk a Fesztivált” című műsor a felperesek műsorvázlata alapján készült-e el valószínűsíthetően, vagy sem?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Előzetes megállapítások

A Fővárosi Bíróság kirendelő végzésében három konkrét, a Bíróság által megfogalmazott kérdés megválaszolását kérte a Szerzői Jogi Szakértő Testülettől. A Szakértő Testület nem kapott olyan értelmű utasítást a Bíróságtól, hogy a felek által közvetlenül a Szakértő Testülethez intézett kérdésekre is válaszolnia kellett volna, ezért az eljáró tanács a felperes és az alperes által közvetlenül a Szakértő Testületnek megküldött kérdéseket figyelmen kívül hagyta és csupán a Fővárosi Bíróság 15. számú kirendelő végzésében szereplő kérdésekre válaszolt.

A hatályos Szerzői Jogi Törvény [1999. évi LXXVI. törvény („Szt.”) 101. § (1) bekezdésében], illetve a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI.3.) Korm. rendelet 1. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében az eljáró tanács a kirendelésben is szereplő, a jogvita tárgyát képező szerzői jogi szakkérdésekben foglalt állást és nem vizsgálta a műsorötletekkel, műsorformátumokkal kapcsolatos esetleges egyéb, polgári jogi vagy versenyjogi kérdéseket.

A kirendelő végzés által hivatkozott „szinopszisznak” nevezett irat nem volt teljes bizonyossággal beazonosítható, mert az ügyiratokból megállapíthatóan a keresetlevélhez a felperes két iratot is csatolt, melyek a per tárgyát képező műsorleírást tartalmazzák: „A 101 leghíresebb magyar sláger” és a „Mindenidők legnagyobb slágerei” címetek viselő leírásokat. A Mindenidők legnagyobb slágerei című irat részletesebb leírást tartalmaz, míg A 101 leghíresebb magyar sláger rövidebb, egyszerűbb megfogalmazású dokumentum. A két leírás

mind megfogalmazásában, mind tartalmi szempontból némileg különbözik egymástól (pl. „100 dal” vagy „101 dal” című műsorsorozatra vonatkozik), ugyanakkor megállapítható, hogy a leírások ugyanarra a műsorra vonatkoznak. Az esetleges bizonytalanságok kiküszöbölése érdekében az eljáró tanács mindkét iratot egyaránt vizsgálta, és szakvéleményét mindkét iratra vonatkozóan alakította ki.

Az eljáró tanács szakvéleménye a Bíróság által feltett konkrét kérdésekre

Ad 1-2.

A keresetlevél mellékletét képező, A „101 leghíresebb magyar” sláger és a „Mindenidők legnagyobb slágerei” című iratok nem egyéni eredeti alkotások, azok nem állnak szerzői jogi védelem alatt, a következőkre tekintettel:

Ahogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület korábbi, a televíziós műsortervek, formátumleírások, technikai műsorleírások szerzői jogi vizsgálata tárgyában született szakvéleményeiben is részletesen kifejtésre került¹, televíziós műsorleírások esetében a szerzői műjelleg alapvetően két szempontból vizsgálható: a leírás, szinopszis tekintetében, nevezetesen, hogy a konkrét írásos anyag esetleg szépirodalmi vagy inkább szakirodalmi műként szerzői jogi védelem alatt áll-e; továbbá a műsorterv alapján létrejött, megvalósított műsor tekintetében, audiovizuális szerzői, illetve szomszédos jogok szempontjából. Tekintettel arra, hogy a perbeli esetben a műsorleírások alapján nem jött létre a felperesek részéről, illetve közreműködésével olyan konkrét audiovizuális mű, illetve szomszédos jogi teljesítmény, televízió-műsor, melyek felhasználására hivatkoztak volna a felperesek, ezért a konkrét ügyben audiovizuális szerzői jogi vagy szomszédos jogi kérdések nem merülnek fel. Ennek folytán azt, hogy az adott műsorleírások, szinopszisok szerzői jogi védelem alatt állnak-e, az dönti el, hogy azok esetleg szépirodalmi vagy szakirodalmi műként megállnak-e.

A vizsgálandó kérdés elsődlegesen az, hogy a keresetlevélhez csatolt műsorleírások formai, esztétikai, illetve tartalmi tekintetben olyan egyéni eredeti szerzői alkotásnak minősülnek-e, amellyel kapcsolatosan szerzői jogi értelemben vett felhasználás egyáltalán értelmezhető lehet. Ennek a kérdésnek a megválaszolását követően lehet csak releváns az a kérdés, hogy a keresetlevélhez csatolt, szinopszisnak nevezett iratok alapján további alkotómunka hozzáadása nélkül megvalósítható-e a televízió-műsor. Ha ugyanis a műsorleírások nem állnak szerzői jogi védelem alatt, akkor azok televízió-műsorkénti megvalósítása sem minősül szerzői jogi értelemben releváns felhasználásnak, adott esetben szerzői jogsértésnek.

A keresetlevélhez csatolt műsorleírások vizsgálata alapján megállapítható, hogy azok sem tartalmi, sem formai tekintetben nem hordoznak egyéni eredeti alkotásjellegét, a per tárgyát képező műsorleírások nem haladják meg a szerzői jogi védelemben nem részesülő ötletkifejtés szintjét.

A leírások, szinopszisok célja alapvetően egy műsorötlet összefoglalása (101 leghíresebb magyar sláger), illetve a lebonyolításhoz szükséges részletesebb utasítások, illetve játékszabályok megadása (Mindenidők legnagyobb slágerei). Az Szjt. 1. § (6) bekezdése kifejezetten kizárja a szerzői jogi védelem köréből az ötletet, illetve az eljárást. Így a

---

¹ Az eljáró tanács hivatkozik a műsortervek (szinopszisok), formátumleírások szerzői jogi védelmével kapcsolatos kérdések tárgyában született SzJSzT-9/00. számú, illetve televíziós műsorleírások/technikai forgatókönyvek szerzői jogi minősítése tárgyában született 28/00/1-2. számú, továbbá az ugyancsak televíziós műsorformátum szerzői jogi védelmének kérdéseivel foglalkozó 24/08. számú szakvéleményben foglalt elvi megállapításokra a szerzői jogi védelem jogszabályi feltételeit illetően.

műsorötlet, illetve a tervezett műsor tárgyát képező vetélkedő erre épített játékszabálya nem áll szerzői jogi védelem alatt.

Bár a televíziós műsorötletek, formátumok általánosságban sem Magyarországon, sem külföldön nem állnak szerzői jogi védelem alatt, ezért az újdonság kérdése a szerzői jog szempontjából nem releváns. Megjegyzendő mégis, hogy a keresetlevélhez csatolt leírásokban szereplő alapötlet, zenei produkciók, könnyűzenei dalok vetélkedőszerű versengése (táncdalfesztivál), illetve zenei előadók vetélkedője (Megasztár, Popstars), melyek helyezettjeiről a nézők szavazással döntenek, 2005-ben már mind a hazai, mind nemzetközi televíziózásban régóta jól ismert műsorötlet volt, alapvetően nem tekinthető újnak.

A per tárgyát képező műsorleírások formai szempontból sem hordoznak egyéni eredeti alkotásjelleget, kifejtésük nem egyéni eredeti jellegű, a kidolgozás nem esztétikai megvalósítást céloz, hanem utasítások tárgyilagos leírását arra vonatkozóan, hogy milyen típusú műsort, milyen szabályrendszer szerint tervez/ajánl a felperes létrehozni, az miért számíthat sikerre, milyen módon érdemes a zenei versenykategóriákat létrehozni, hogyan javasolt a dalokat csoportosítani, hogyan szavaznak a nézők stb.

A műsorleírások kifejezésmódjának egyszerűsége, az esztétikai megformáltság hiánya miatt a tartalmi szempontokon túl a formai jegyek alapján is megállapítható, hogy a keresetlevélhez csatolt műsorleírások nem állnak szépirodalmi műként sem szerzői jogi védelem alatt.

Bár a szerzői jogi védelem hiánya folytán a felhasználás kérdése szerzői jogi szempontból nem releváns, a Bíróság által feltett első kérdésre az eljáró tanács válasza az, hogy a keresetlevélhez csatolt iratok audiovizuális, illetve televíziós szempontból nem tartalmazzak olyan részletességű konkrét szakmai, technikai megvalósítási utasításokat, hogy azok alapján egy televízió-műsor további munka hozzáadása nélkül megvalósítható lenne. Az eljáró tanács véleménye szerint a szóban forgó leírások nem tekinthetők valamely televízió-műsor forgatókönyvének, illetve technikai forgatókönyvnek, sem pedig olyan egyéb szakmai anyagnak, amely a konkrét műsor, mint audiovizuális produkció megvalósításának alapjául szolgálhatna, abban audiovizuális megvalósításra vonatkozó instrukciók – a helyszínrre vonatkozó ötleteken túl – egyáltalán nem szerepelnek.

Ad 3.

Tekintettel arra, hogy az eljáró tanács válasza az első két kérdésre az, hogy a keresetlevélhez csatolt műsorleírások nem tekinthetők egyéni eredeti szerzői alkotásnak, ezért a 3. kérdés megválaszolása nem volt az eljáró tanács feladata, a műsorleírások és a DVD lemezekre rögzített adásanyagok összehasonlítását az eljáró tanács nem végezte el.

Dr. Gyertyánfy Péter
a tanács elnöke

Dr. Sár Csaba
a tanács előadó tagja

Kézdi-Kovács Zsolt
a tanács szavazó tagja